

PALATUL ELISABETA
LE POVESTESTE COPILOR
O PALÁCIO ELISABETA CONTA AOS MENINOS

de Cristina Alexandra Molocea
Ilustrații de Andreea Macovei
Ediție îngrijită de Mariana Colombo

Numele meu este Palatul Elisabeta. Mă numesc așa pentru că am fost construit pentru Regina Elisabeta a Greciei, fiica cea mai mare a Regilor României, Regina Maria și Regele Ferdinand.

O meu nome é Palácio Elisabeta porque fui construído para a Rainha Elisabeta da Grécia, a filha mais velha dos Reis da Roménia, a Rainha Maria e o Rei Ferdinand.

Regina Elisabeta s-a născut pe data de 12 octombrie 1894, la Castelul Peleş, din Sinaia și s-a stins din viață pe 14 noiembrie 1956, la Cannes, în Franța. Pe când era principesă era o persoană dificilă, o fire sensibilă și capricioasă, dar extrem de cultivată. Îi plăcea mult să deseneze și iubea muzica. La vârsta de cinci ani a început să ia lecții de pian și de vioară cu George Enescu. Acest lucru i-a servit mai târziu când, aflată în exil, a dat lecții de pian la Cannes pentru a se întreține.

Când a crescut s-a căsătorit cu viitorul Rege al Greciei, George al II-lea, de care a divorțat în 1935. Apoi s-a întors în România și a cumpărat de la un grof maghiar Castelul Banloc, din Banat. Fratele său mai mare, care era Rege al României, a ajutat-o să construiască un palat pe malul lacului Herăstrău, Palatul Elisabeta.

Și așa am apărut eu, așa cum mă vedeți și astăzi. Arhitectul care m-a proiectat și construit se numește Corneliu M. Marcu și am fost inaugurat cu mare fast în anul 1938. Am fost construit în stil maur, așa cum s-a dorit, dar am și elemente de arhitectură românească. Numai că în anul 1944, Regele Mihai I al României, a cărui locuință a fost distrusă de un bombardament al nemților, a cerut permisiunea mătușii sale și și-a mutat curtea aici. A locuit în Palat până în anul 1947 când, pe data de 30 decembrie, a fost forțat să părăsească tronul României. Cât de dor mi-a fost de el și de mama Regelui Mihai I, Regina-Mamă Elena.

A Rainha Elisabeta nasceu no dia 12 de outubro de 1894, no Castelo Peleş, e morreu no dia 14 do novembro de 1956 em Cannes, França. Durante o tempo em que foi princesa foi uma pessoa difícil, sensível e caprichosa, mas extremamente culta. Gostava de desenhos e adorava a música. Aos cinco anos teve aulas de piano e violino com George Enescu, o maior músico romeno. Isso serviu-lhe para mais tarde quando, no exílio, deu aulas de piano em Cannes, para se sustentar.

Quando cresceu, casou-se com o futuro Rei da Grécia, George II, de quem se divorciou em 1935. Depois disso, voltou para a Roménia e comprou o Castelo Banloc, em Banat, a um conde húngaro. O seu irmão mais velho, Rei da Roménia, ajudou-a a construir um palácio à beira do lago Herastrau: o Palácio Elisabeta.

E foi assim que apareci, como vocês me veem hoje. O arquiteto que me desenhou e me construiu chama-se Corneliu M. Marcu e a minha inauguração deu-se com grande pompa em 1938. Tal como foi desejado, fui construído em estilo mourisco, mas também tenho elementos da arquitetura romena. Em 1944, o Rei Mihai, cuja casa foi destruída por um bombardeio alemão, pediu permissão à tia e mudou a sua corte para cá. O rei viveu no Palácio até 30 de dezembro de 1947, quando foi forçado a deixar o trono da Roménia. Como eu tinha saudades do rei Mihai e da mãe dele, a Rainha-Mãe, Elena.

- Și ce s-a întâmplat cu Elisabeta? m-a întrebat într-o zi o fetiță.

- Ea s-a mutat la Banloc, iar în dimineața zilei de 3 ianuarie 1948, trenul care îi conducea în exil pe Regele Mihai, pe Regina-Mamă Elena și pe Principesa Ileana, cea mai mică fată a familiei Regale, a făcut o ultimă oprire în țară. Pe peronul gării Banloc așteptau trei femei, fiecare cu câte o valiză în mână. Erau Elisabeta și cele două servitoare ale ei. Apoi ușile trenului s-au închis și au rămas așa până la Viena.

- Și s-a mai întors vreodată la tine?

- Nu, pentru că oamenii de la conducerea României de atunci nu i-au dat voie.

- Ce trist, a spus fetița.

- Dar aș vrea să îmi continui povestea. Pe porțile mele, pe unde la început au intrat miniștri, oameni de cultură, prinți și prințese, chiar Regi, au venit după aceea fel de fel de invitați în timpul regimului comunist. Până în anul 1997 au fost oameni de afaceri, nuntași, comercianți. Mi-a fost greu.

Abia în anul 1997 Regele Mihai I s-a întors acasă. Dacă ați ști voi, copii, câte povești aș putea să vă spun. Dacă ați ști ce oameni buni erau Regele Mihai I și soția lui, Regina Ana. Regele a primit dreptul să locuiască aici în 2001, de data asta pe toată durata vieții sale. Tare m-am bucurat.

- E o que aconteceu com a Elisabeta? perguntou um dia uma garotinha.

- Ela mudou-se para Banloc. Logo na manhã de 3 de janeiro de 1948, o comboio que levava para o exílio o Rei Mihai, a Rainha-Mãe Elena e a Princesa Ileana, a filha mais nova da Família Real, fez uma última paragem no país. Na plataforma da estação de comboio de Banloc três mulheres estavam à espera, cada uma com uma mala na mão. Eram Elisabeta e as suas duas criadas. Depois delas entrarem, as portas do comboio fecharam-se e assim permaneceram até Viena.

- E ela alguma vez voltou para si?

- Não, porque as pessoas da liderança romena daquela época não permitiam.

- Que triste! disse a menina.

- Mas gostaria de continuar a minha história. Pelos meus portões, por onde no início entravam ministros, gente da cultura, príncipes, princesas e até Reis, começaram a entrar todo o tipo de hóspedes durante o regime comunista. Depois da Revolução de 1989, até o ano 1997, foram empresários, noivos, comerciantes. Foi difícil para mim.

Só em 1997 é que o Rei Mihai voltou para casa. Se vocês soubessem, crianças, quantas histórias eu poderia contar. Se vocês soubessem que gente boa eram o Rei Mihai e a sua esposa, a Rainha Ana. No ano 2001, o Rei recebeu o direito de viver aqui, agora para toda a sua vida. Fiquei muito feliz.

Regele venea la Palat cu familia sa. Principesele mi-au plăcut tare mult. Dintre toate, cei mai dragi îmi sunt Majestatea Sa Margareta, Custodele Coroanei României și Alteță Sa Regală, Principele Radu.

Eu nu sunt un palat muzeu, aici se trăiește, se muncește, se dau decorații și medalii și în fiecare an, de 10 mai, se organizează un Garden Party în grădinile mele. Iar pe 1 iunie, știați voi că se organizează un Garden Party pentru copii?

- Și vine și Majestatea Sa? a întrebat iarăși fetiță.

- Desigur, pentru că îi iubește mult pe copii.

- Ce frumos trebuie să fie.

O Rei vinha ao Palácio com a família. Gostei muito das princesas. De entre todos, os meus mais queridos eram a Sua Majestade Margareta, a Guardiã da Coroa da Roménia e a Sua Alteza Real, o Príncipe Radu.

Eu não sou um Palácio museu: aqui vive-se, trabalha-se, são entregues condecorações e medalhas, e todos os anos, no dia 10 de Maio, é organizada uma festa no meus jardins, que é chamada de Garden Party. Vocês sabiam que no dia 1 de junho se organiza uma festa no jardim, para as crianças?

- E a Sua Majestade vem? perguntou a menina novamente.

- Claro, porque ela ama muito as crianças.

- Como deve ser lindo.

Vă invit acum să vizităm împreună Salonul Regelui Mihai I, Salonul Regelui Carol I și al Reginei Elisabeta, Salonul Alb, unde au loc filmări, pentru că eu apar și la televizor, într-o emisiune numită „Ora Regelui”. Și puteți vedea chiar și biroul unde lucra Majestatea Sa.

Apoi vă aștept în Salonul Regilor, unde veți vedea tronul Majestății Sale Margareta, Custodele Coroanei, apoi holul, de unde începe scara de marmură, care duce la etaj și în cele din urmă sufrageria mare, unde se organizează dineuri.

Și de aici ieșim în grădină. Pe scara de marmură a holului nu aveți voie să urcați, animale fantastice sculptate în piatră o păzesc și o protejează și în afară de asta, acolo sunt saloane și dormitoare private.

Agora convido-vos a visitarem o salão do Rei Mihai, o salão do Rei Carol I e da Rainha Elisabeta, o salão Branco onde acontecem as filmagens - porque eu também apareço na televisão - do programa chamado A hora do Rei. E podem até ver o escritório onde a sua Majestade trabalhou.

Eu espero por vocês no Salão dos Reis, onde verão o trono da Sua Majestade Margareta, a Guardiã da Coroa, depois o corredor onde começa a escadaria de marmo que leva ao andar de cima e, finalmente, a grande sala de estar, onde são organizados os jantares oficiais.

E daqui saímos para o jardim. Pela escadaria de marmo no corredor não se pode subir, está guardada e protegida por animais fantásticos esculpidos em pedra. Além disso, ali estão salas de estar e quartos privados.

- Ce om frumos era Regele, mi-a spus aceeași fetiță privind portretul Regelui Mihai I din Salonul Alb. Ești un palat frumos. Numai că în Salonul Regelui Mihai I am văzut ceva ce nu am înțeles. Seamănă cu o valiză, se numește valiza Regelui Mihai. De ce e așa de mare?

- Știi, e o poveste lungă. Când Regele a plecat în exil, a avut voie să ia cu el foarte puține bagaje. Autorul lucrării „Valiza Regelui Mihai”, Marian Zidaru, vrea să spună că atunci când a plecat, Regele a luat toată România în inima sa, pietrele râurilor, holdele de grâu, stupii albinelor, portul popular, crucea, care este simbolul credinței ortodoxe.

- Acum înțeleg, a spus fetița.

- Que homem bonito era o Rei! disse-me a mesma menina, vendo o retrato do Rei Mihai no Salão Branco. Você é um Palácio lindo. Só que no Salão do Rei Mihai eu vi algo que não entendi. Parece uma mala, chama-se a mala do Rei Mihai. Porque é que é tão grande?

- Sabe, é uma longa história. Quando o Rei foi para o exílio, foi autorizado a levar pouca bagagem com ele. O autor da “Mala do Rei Mihai”, o artista visual Marian Zidaru, mostra que quando ele partiu, o Rei levou no coração toda a Roménia: as pedras dos rios, os campos de trigo, as colmeias, os trajes populares e a cruz, que é o símbolo da fé ortodoxa.

- Agora eu percebo, disse a menina.

Este o lucrare tare frumoasă. În saloanele mele sunt multe tablouri și opere de artă, mobilier vechi și obiecte decorative, colecția de arme albe a regelui Mihai I, uniforme de armată, purtate de însuși Regele nostru în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Dar vouă, copii, o să vă placă cel mai mult colecția de corăbii a Regelui Mihai I și cred că și colecția de costume populare a Reginei-Mamă Elena.

Eu nu vreau să îmbătrânesc, de aceea, între Salonul Regelui Mihai I și Salonul Regelui Carol I și al Reginei Elisabeta, într-o Galerie de Artă Regală Contemporană, adăpostesc cu mult drag opere de artă donate Familiei Regale a României de un număr de pictori, sculptori și graficieni români contemporani.

Și acum, la sfârșitul vizitei, să ne bucurăm de grădinile mele. O să vedeți un grup de copaci tineri, plantați începând cu anul 2008 de oaspeții de vază ai Palatului și de asemenea, balconul, de unde Familia Regală salută invitații prezenți la Garden Party.

Și cu un pic de noroc, o să puteți vedea și o familie de arici, numai că ei stau ascunși de obicei. Toate aceste lucruri și multe altele veți afla dacă veți asculta cumiți ce vă vor povesti ghizii noștri.

A "Mala" é um trabalho muito bonito. Nos meus salões há muitas pinturas e obras de arte, móveis antigos e objetos de decoração, a coleção de armas brancas do Rei Mihai e os uniformes militares usados pelo próprio Rei, durante a Segunda Guerra Mundial.

Mas vocês, crianças, vão gostar mais da coleção de navios do Rei Mihai e da coleção de trajes folclóricos da Rainha-Mãe Elena.

Eu não quero envelhecer e é por isso que entre o Salão de Rei Mihai e o Salão do Rei Carol I e da Rainha Elisabeta, numa galeria de arte real contemporânea, acolho calorosamente obras de arte doadas à Família Real da Romênia por vários pintores, escultores e artistas gráficos romenos.

E agora, no final da visita, vamos desfrutar dos meus jardins. Vocês vão ver um grupo de árvores jovens, plantadas a partir de 2008 pelos famosos convidados do palácio, e também a varanda de onde a Família Real cumprimenta os convidados presentes na festa do Garden Party.

E com um pouco de sorte poderão ver uma família de ouriços, só que costumam estar escondidos. Todas essas coisas e muito mais vocês descobrirão se escutarem com atenção o que os nossos guias vos dirão.

Să fiți cumiți, să ascultați de familie și de profesori și vă aștept cu drag să veniți din nou să mă vedeți.

- Eu precis am să mai vin, a mai spus fetița, am să îi aduc și pe colegii mei de clasă. Îmi ești tare drag, Palatul!

Portem-se bem, ouçam a vossa família e os vossos professores, eu estarei sempre ansioso por vocês me virem visitar.

- Eu voltarei com certeza novamente e também trarei a minha turma. Eu gosto muito de si, Palácio! disse a menina.